

Mariana Kalughin:

**Amestecul politicului
în justiție a erodat
încrederea în sistem**

pag. 4

**Cadrul legal, privind
transpunerea Acordului de
Asociere, intrat în vigoare în
februarie 2019**

pag. 7

**Evenimente și
activități desfășurate în
noiembrie-decembrie 2019 în
relația Republica
Moldova-UE**

pag. 11

Reforma sistemului JUDICIAR

așteptările **realitățile**
Unii VS din Republica
Europene Moldova

Sistemul judiciar este considerat a fi unul din cele mai problematice sectoare din Republica Moldova. Deși reformarea judiciarului este un subiect prezent pe agenda politicului, problema corupției din acest domeniu nu a fost eradicată. Rapoartele organizațiilor internaționale confirmă această stare de fapt. Republica Moldova ocupă locul 83 din 126 de țări în Indexul Statului de Drept 2019, realizat de World Justice Project. În acest clasament mondial, Republica Moldova a obținut un scor prost la următoarele capitole: aplicarea corectă a legii - locul 107, justiția penală - locul 97 și justiția civilă - locul 87. La fel, Raportul privind competitivitatea

sursa foto: realitatea.md

globală 2017 - 2018 al Forumului Economic Mondial a clasat Republica Moldova pe locul 132 din 137 de țări în ce privește independența judiciară.

În același context, sondajele naționale arată un nivel scăzut de încredere a cetățenilor în sistemul judecătoresc. Potrivit rezultatelor sondajului privind opinia publică despre sistemul judecătoresc din Moldova, realizat în anul 2018, circa 81% din respondenți au menționat că au puțină sau nu au deloc încredere în justiție, aproximativ 82% din respondenți consideră justiția din țară netransparentă, totodată, circa $\frac{3}{4}$ din respondenți au menționat corupția ca fiind prezentă mult sau foarte mult în sistemul judecătoresc.

De fapt, autoritățile publice au recunoscut eșecul implementării Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru perioada 2011-2016 și impactul său asupra calității actului de justiție. Măsurile întreprinse în cadrul reformelor nu au reușit să sporească încrederea în justiție.

În aceste condiții, autoritățile publice și-au asumat efectuarea unei reforme rapide, ce ar impulsiona schimbări vizibile în întregul sistem judecătoresc, cunoscută drept „mica reformă a justiției”. Actuala reformă pune accent pe integritatea și responsabilizarea judecătorilor, selectarea transparentă a acestora în baza meritocrației, transparența și independența sistemului judiciar, finalizarea reformei hărții judiciare, reforma avocaturii și Curții Constituționale.

Realizarea acestor direcții strategice din „mica reformă a justiției” corespunde priorităților din Agenda de Asociere actualizată și completată în 2017 care identifică domeniile prioritare de implementare a prevederilor Acordului de Asociere pentru perioada 2017-2019. În conformitate cu Agenda de Asociere, sunt necesare de întreprins cu prioritate acțiuni de reformă pentru asigurarea independenței sistemului judiciar. Printre alte priorități, evidențiem imparțialitatea, integritatea, profesionalismul și eficiența autorităților judiciare, care ar trebui să fie libere de orice imixtiune nejustificată, politică sau de altă natură, cu toleranță zero față de

corupție și cu proceduri transparente și bazate pe merit de recrutare a judecătorilor și procurorilor de către o autoritate independentă.

Autoritățile publice au efectuat mai multe modificări și completări în actele normative pentru îmbunătățirea actului justiției, însă acestea fie au mai mult un caracter tehnic, fie nu au produs rezultatul scontat, nefiind realizate corespunzător în practică.

Astfel, deși au fost operate ajustări în actele ce reglementează procedurile de numire și promovare a judecătorilor, în continuare există semne de întrebare referitor la criteriile de selectare și evaluare, netransparența procedurilor, abordările selective, verificarea superficială a integrității candidaților, motivarea insuficientă a hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii și organelor sale colegiale.

În speță, considerăm necesar ca procedurile aplicate selectării judecătorilor să devină mai clare și mai transparente pentru asigurarea accederii în funcția de judecător a celor mai potriviți candidați și avansării în cariera de judecător a celor mai profesioniști și cei mai integri magistrați. Plus la aceasta, suntem de părere că implicarea societății civile în procesele ce se referă la selectarea judecătorilor va contribui la creșterea transparenței, gradului de responsabilitate a judecătorilor față de societate și a nivelului de încredere a societății în sistemul judecătoresc.

Intervențiile legislative care se referă la activitatea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) nu au consolidat rolul acestuia de asigurare a independenței sistemului judiciar. Persistă lacune și deficiențe în privința luării deciziilor de CSM, precum și semne de întrebare față de transparența ședințelor și motivarea hotărârilor în privința judecătorilor.

Autoritățile publice responsabile de implementarea a reformelor întârzie să opereze modificări și completări în Constituția Republicii Moldova pentru a spori independența judecătorilor și a întregului sistem judiciar. Aceste intervenții în Legea Supremă au rolul de a exclude

termenul de 5 ani „de probă” la numirea inițială a judecătorilor și de a modifica componența CSM cu includerea a trei membri noi din mediul avocaților și a societății civile, precum și de a îmbunătăți sistemul de acces și numire în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție. În afară de ajustările necesare ale normelor constituționale, urma să fie efectuată reforma Curții Constituționale prin adoptarea unei noi legi care să reglementeze activitatea și procedurile jurisdicționale în fața Curții.

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a publicat în februarie 2019 Raportul privind realizarea Planul Național de Acțiuni pentru Implementarea AA dintre Republica Moldova și UE pentru anii 2017-2019. În conformitate cu acesta, în domeniul justiției, libertății și securității au fost realizate 74,5% din acțiunile planificate pentru 2018, iar per total Planul a fost realizat în proporție de 64,68%.

Aceste date se referă la realizarea cantitativă a acțiunilor și măsurilor prevăzute de Agenda de Asociere.

Situația este diferită din perspectiva implementării reformelor în sectorul judiciar care evidențiază aspectul calitativ al schimbărilor din domeniu. Monitorizările independente efectuate de organizațiile societății civile din țară, precum și criticile și recomandările evidențiate de instituțiile Uniunii Europene accentuează ideea că autoritățile naționale trebuie să depună un efort sporit pentru a reuși realizarea măsurilor de reformă din sectorul justiției. Societatea așteaptă aceste măsuri eficiente, impact rapid, vizibil, real și util în sistemul judiciar din Republica Moldova pentru a asigura un sistem judiciar echitabil și pentru a debloca relațiile cu UE.

Viorel PÎRVAN

sursa foto: europalibera.md

Mariana Kalughin:

Amestecul politicului în justiție a erodat încrederea în sistem

Amestecul politicului în justiție a torpilat anumite reforme care urmau să fie implementate, denaturându-le esența. Politicul a eșuat în încercările de a reforma judiciarul, ghidându-se de interesele înguste de partid fără a ține cont de interesul public. Calitatea justiției este determinată de calitatea politicului, care nu poate fi îmbunătățit decât prin presiune or, când acest lucru este imposibil, se impune procesul de schimbare a elitei politice. În cazul nostru, pentru ca reforma justiției să reușească, este necesară o altă clasă politică. Expertul în anticorupție, Mariana Kalughin, susține că amestecul politicului în justiție a erodat încrederea în acest sistem.

Reforma sectorului justiției constituie „călcâiul lui Ahile” în implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană. Cât de întemeiate sunt afirmațiile?

Afirmațiile sunt întemeiate atât timp cât, de fiecare dată, în monitorizarea procesului de implementare a Acordului de Asociere (AA), de către societatea civilă, dar și de partenerii externi, cele mai constante și cele mai dure reproșuri care se adresează autorităților naționale se refereau la acest domeniu. De altfel, și autoritățile și-au recunoscut eșecul în privința eforturilor de reformare a sistemului. Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 modifică substanțial întreaga legislație referitoare la domeniul justiției. În ciuda modificărilor legislative operate și a faptului că în ultimii ani au fost schimbați peste 30% din judecători, nu s-a reușit crearea unei energii reformatoare în interiorul sistemului judecătoresc. Masa critică a judecătorilor, la fel ca și adevărații decidenți din interiorul sistemului judiciar, au rămas neschimbați, ei nefiind afectați de reformele operate. Datorită influenței pe care o exercită aceștia în mediul politic, anumite reforme judiciare au fost

torpilate, iar altora le-a fost denaturată esența.

Acestea sunt constatările autorităților în justificarea așa-numitei „Mici reforme a justiției” și, într-un anumit sens, constatările nu pot fi neglijate. Or, într-adevăr, în ciuda eforturilor depuse, tocmai cele mai importante acțiuni fie nu au fost întreprinse, fie au fost întreprinse întârziat, fie au fost întreprinse „pe jumătate”, astfel fiind anihilat potențialul impact benefic. Cu titlu de exemplu, până la urmă, a rămas neschimbat modul de numire a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, această obligație menținându-se în competența Parlamentului. Evident, procedurile pun presiune politică nu numai asupra magistraților, dar și, implicit, pornind de la componență, asupra Consiliului Superior al Magistraturii (CSM). Din păcate, CSM nu a reușit să devină și nici nu este perceput ca garant al independenței puterii judecătorești. Tocmai aici eșuează politicul în încercările de a reforma judiciarul – în a-și ignora interesele înguste de partid și a se ghida, în exclusivitate, de interesul general public. Iar interesul general public constă în a avea o justiție independentă. În final, calitatea judiciarului este determinată de calitatea politicului, iar acesta nu poate fi îmbunătățit decât prin presiune asupra clasei politice sau, atunci când acest lucru este imposibil, prin schimbarea elitei politice. În cazul nostru, pentru ca reforma justiției să reușească, este necesară o altă clasă politică, care ar putea să-și depășească complexele puterii și să se mențină în limitele misiunii – a fi în serviciul cetățeanului.

Vorbind despre evaluarea performanțelor judecătorilor, care sunt diferențele între estimarea pe „hârtie” și realitate?

Evaluarea cadrelor, în oricare sistem, este un punct vulnerabil. Or, de aceasta depinde cariera și, în final, onoarea titularului de funcție. Sectorul justiției nu este scutit de riscurile și vulnerabilitățile pe care le reprezintă acest exercițiu, procedurile de evaluare a performanțelor judecătorilor menținându-se între multiplele aspecte problematice. Pe parcursul anilor, acest proces a fost monitorizat constant de către societatea civilă, care, de fiecare dată, a știut să vină nu doar cu constatări, dar și cu recomandări în vederea îmbunătățirii procedurilor. După mine, principala problemă nu rezidă în faptul că CSM, în procesul de numire sau de promovare în funcția de judecător, ignoră deciziile colegiilor specializate.

Problema principală rezidă în faptul că această instituție nu-și motivează deciziile. De aici și profundul sentiment că procedurile sunt aplicate selectiv.

Cum poate sistemul de evaluare a integrității judecătorilor să impulsioneze reforma în justiției?

Evident, de rând cu independența și imparțialitatea, integritatea reprezintă valoarea cheie a judiciarului. De altfel modul, în care s-a încercat să se abordeze acest aspect sub egida Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, servește o dovadă în plus că autoritățile naționale, în special legislativul, nu este motivat să schimbe esențial calitatea judiciarului. Astfel, procesul de reformare a sistemului național de integritate, inclusiv - înființarea Autorității Naționale de Integritate (ANI) prin reorganizarea Comisiei Naționale de Integritate, deși a fost anunțat în anul 2014, nu a putut fi adus la îndeplinire decât prin amendamente legislative din 2016, pentru ca, nici până în prezent, să nu avem încă un sistem pe deplin funcțional. Or, buna parte a funcțiilor de inspecție de integritate rămân încă vacante. Este tocmai felul în care „reformezi” nereformând – procesul este într-atât de mult târănat încât se creează un vacuum instituțional pentru mai mulți ani. Culmea cinismului politic constă în faptul că tocmai Partidul Democrat din Moldova, care a blocat pachetul de legi privind integritatea în anul 2014, după ce l-a votat în anul 2016 sub presiunea partenerilor externi, își atribuie meritele pentru realizarea reformei ANI. Deocamdată, este dificil să crezi că ANI ar putea să impulsioneze integritatea nu doar în sectorul justiției, dar, la general, în serviciul public. Reforma a fost atât de mult târănată încât ANI, ca autoritate, este totalmente decredibilizată. În astfel de condiții, nu sunt sigură că această instituție va găsi suficiente resurse pentru a-și reface imaginea.

Renunțarea, urmare a hotărârii Curții Constituționale din 05 decembrie 2017, de verificare a candidaților la funcția de judecător este mai degrabă, un pas în urmă, decât înainte de reformare a sistemului judecătoresc. În opinia mea, în cazul judecătorilor, dar și al candidaților la funcțiile de judecător, verificarea trecutului este justificată și oportună. Or, în virtutea pct. 3.2 din Carta Europeană privind statutul judecătorilor, statul poate stabili circumstanțele în care activitățile

anterioare ale unui candidat sau cele desfășurate de persoanele sale apropiate pot servi drept impediment la numirea lor în funcție în baza unor motive legitime și obiective pe care le pot genera aceste activități în privința imparțialității sau independenței acestor candidați. Pornind de la expunerea de motive ale Cartei judecătorilor, prevederile nu se referă la situația incompatibilităților absolute care ar împiedica numirea în funcție de judecător pentru cauzele legate de activitățile anterioare ale unui candidat sau de cele exercitate de apropiații lor. În acest sens, procedurile de verificare trebuiau menținute și în cazul judecătorilor. Din păcate, acest lucru nu s-a întâmplat. De altfel, verificarea titularilor și a candidaților la funcțiile de judecător a fost unul din aspectele evaluate în anul 2016 de Grupul de State contra Corupției (GRECO) în ciclul al patrulea de evaluare, care este profund preocupat de faptul că unii candidați, în privința cărora au fost identificați factori de risc, sunt numiți judecători. Având în vedere efectul nefast al unor astfel de practici dubioase, GRECO considera necesar un sistem prin care s-ar evita propunerile de numiri discutabile în funcțiile de judecător. Republicii Moldova i s-a adresat și o recomandare specifică în acest sens: de a lua măsuri potrivite, ținând cont de independența justiției, care ar permite evitarea numirii sau promovării în funcțiile de judecător a persoanelor care prezintă riscuri de integritate. Republica Moldova a înțeles, în felul ei, să se conformeze acestei recomandări – a renunțat în totalitate la un instrument care ar fi putut fi util, dacă ar fi fost îmbunătățit.

Dacă luăm în considerare și faptul că nici testul la poligraf, care ar fi trebui să se aplice candidaților la funcția de judecător, începând cu, cel târziu, 01 ianuarie 2015, nu se aplică, nu ne rămâne decât să constatăm că, de fapt, instrumentele menite să asigure integritatea judecătorilor, la nivel individual, nu se aplică în suficientă măsură. Această constatare explică credibilitatea redusă a judiciarului, sondajele de opinie fiind elocvente în acest sens. Mai grav, sistemul judecătoresc nu este credibil nici în rândul profesioniștilor, care, cunoscând constrângerile sistemului, sunt tentați să fie mai puțin critici. Potrivit unui sondaj sociologic, efectuat recent de barourile de avocați (Chișinău, Bălți, Comrat), dar și de avocații neafiliați barourilor, circa 51,7% din respondenți nu sunt de acord cu afirmația că reformarea sistemului judecătoresc începută în anul 2011 a

avut un impact pozitiv asupra sectorului. La fel, 81% din respondenți nu consideră că judecătorii din Republica Moldova, în anul 2018, sunt independenți, iar 69,7% din respondenți nu cred că judecătorii sunt mai independenți în anul 2018 decât erau în 2011. În același context, 64% din respondenți mai degrabă nu sunt de acord sau deloc nu sunt de acord cu afirmația precum că soluțiile judecătorilor din Republica Moldova sunt echitabile și adoptate fără influențe din exterior. Sunt doar câteva din cifrele care ar trebui să alarmeze autoritățile. Și asta pentru că, așa cum spuneam, nu este vorba de un sondaj efectuat în rândul cetățenilor simpli, care, mulți dintre ei, nu au apelat, probabil, la serviciile judiciarului. Este vorba de profesioniști, care au experiența de rutină de activitate în acest sector, dar și capacitatea de a înțelege nuanțele acestui sistem. Întrebarea rămâne – cum pot fi schimbate lucrurile?!

Care sunt acțiunile prioritare pentru guvernare în edificarea unui sistem judiciar eficient și integru?

Nu orice guvernare poate edifica un sistem judiciar eficient și integru. Așa cum spuneam, acest lucru poate reuși doar unui Politic eficient și integru, capabil să renunțe la instinctul de a domina judiciarul. De altfel, referindu-ne la același sondaj, 90,7% din respondenți consideră că politicienii sunt cei care influențează soluțiile judecătorilor. Să vedem dacă, urmare a alegerilor parlamentare din februarie 2019, se va produce această schimbare. Calitatea viitorului legislativ va determina calitatea Judiciarului în viitor.

Ce așteptări aveți de la implementarea reformei în sectorul justiției?

Nu-mi doresc decât ca promisiunile făcute în documentele de politici să fie îndeplinite. Astfel, a-și pretinde să se realizeze ceea ce s-a promis în Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 – un sector al justiției accesibil, eficient, independent, transparent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului și să contribuie la asigurarea încrederii societății în actul de justiție.

*A dialogat
Viorel Pîrvan*

Cadrul legal, privind transpunerea Acordului de Asociere, intrat în vigoare în februarie 2019

A) LEGILE PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

- 1) Lege nr. 277 din 29 noiembrie 2018 privind substanțele chimice, Monitorul Oficial nr. 49-58 din 15.02.2019

Prezenta lege transpune parțial: art. 191 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene din 25 martie 1957, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 326 din 26 octombrie 2012 (versiunea consolidată); art. 1, 2, 4-6, 8, 35, 43, 46, 47 și 49 din Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 353 din 31 decembrie 2008; art. 1-3, 5-7, 14, 31, 32, 34, 35, 56, 60-62, 68, 118, 119, 121, 123, 125 și 126, anexa IV și pct. 18a (Mercur) din anexa XVII din Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei (text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 396 din 30 decembrie 2006; art. 1-4, 18 și 28 din Regulamentul (UE) nr. 649/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind exportul și importul de produse chimice care prezintă risc (reformare) (text cu re-

levanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 201 din 27 iulie 2012; art. 1, 2, 4-6 și 10 din Regulamentul (CE) nr. 648/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 martie 2004 privind detergenții (text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 104 din 8 aprilie 2004; art. 1-3, 28, 29, 31, 33, 40 și 44 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 309 din 24 noiembrie 2009; art. 1, 3, 17, 19, 20, 22, 25, 48 și anexa V din Regulamentul 2 (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide (text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 167 din 27 iunie 2012; art. 1, 3 și 8 din Regulamentul (CE) nr. 850/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind poluanții organici persistenti și de modificare a Directivei 79/117/CEE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 158 din 30 aprilie 2004; art. 1 din Directiva 2004/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind inspecția și verificarea bunei practici de laborator (BPL) (versiunea codificată) (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 50 din 20 februarie 2004; art. 1 și noțiunea „Buna practică de laborator” din punctul 2.1, secțiunea I a anexei 1 din Directiva 2004/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind armonizarea actelor cu putere de lege și actelor administrative referitoare la aplicarea principiilor bunei practici de laborator și verificarea aplicării acestora la testele efectuate

asupra substanțelor chimice (versiunea codificată) (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 50 din 20 februarie 2004; art. 1 din Directiva 2006/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 septembrie 2006 privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori și de abrogare a Directivei 91/157/CEE (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 266 din 26 septembrie 2006; art. 1 din Directiva 2011/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 174 din 1 iulie 2011; art. 11 din Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 1994 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 365 din 31 decembrie 1994.

- 2) Lege nr. 306 din 30 noiembrie 2018 privind siguranța alimentelor, Monitorul Oficial nr. 59-65 din 22.02.2019.

Transpune prevederile: – Regulamentului (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului UE din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 31 din 1 februarie 2002, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2017/745; și – Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 931/2011 al Comisiei Europene din 19 septembrie 2011 privind cerințele în materie de trasabilitate a alimentelor de origine animală stabilite în Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului UE, publicat în Jurnalul Oficial L 242 din 20 septembrie 2011.

B) HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

- 1) Hotărârea nr. 49 din 30 ianuarie 2019 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1065/2016 pentru aprobarea regulamentelor sanitare privind produsele din tutun și produsele conexe, Monitorul Oficial 30-37 din 1 februarie 2019.

Transpune parțial Directiva 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014

privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în ceea ce privește fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe, și de abrogare a Directivei 2001/37/CE, publicată în Jurnalul Oficial (JO) nr. L 127/1 din 29 aprilie 2014.

- 2) Hotărârea nr. 1277 din 26 decembrie 2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, Monitorul Oficial nr. 38-47 din 8.02.2019

Transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind un mecanism de monitorizare și de raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și de raportare, la nivel național și al Uniunii, a altor informații relevante pentru schimbările climatice și de abrogare a Deciziei nr. 280/2004/CE (text cu relevanță pentru SEE), astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) nr. 662/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 189 din 27 iunie 2014

- 3) Hotărâre nr. 1245 din 19 decembrie 2018 cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produsele alimentare și privind aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produsele alimentare, Monitorul Oficial nr. 49-58 din 15.02.2019

Regulamentul (CE) nr. 1334/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produsele alimentare și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1601/91 al Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 2232/96 și (CE) nr. 110//2008 și a Directivei 2000/13/CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 354 din 31 decembrie 2008, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2018/678 al Comisiei din 3 mai 2018; Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 872/2012 al Comisiei din 1 octombrie 2012 de adoptare a listei cu substanțele aromatizante prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2232/96 al Parlamentului European și al Consiliului, de introducere a acestuia în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 1334/2008 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.

1565/2000 al Comisiei și a Deciziei 1999/217/CE a Comisiei, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 267 din 2 octombrie 2012; Regulamentul (UE) nr. 873/2012 al Comisiei din 1 octombrie 2012 de stabilire a măsurilor tranzitorii privind lista Uniunii de arome și materii prime, prevăzută în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 1334/2008 al Parlamentului European și al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 267 din 2 octombrie 2012, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2018/1259 al Comisiei din 21 septembrie 2018.

4) Hotărâre nr. 1245 din 19 decembrie 2018 cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produsele alimentare și privind aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produsele alimentare, Monitorul Oficial nr. 49-58 din 15.02.2019.

Regulamentul (CE) nr. 1334/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produsele alimentare și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1601/91 al Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 2232/96 și (CE) nr. 110//2008 și a Directivei 2000/13/CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 354 din 31 decembrie 2008, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2018/678 al Comisiei din 3 mai 2018; Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 872/2012 al Comisiei din 1 octombrie 2012 de adoptare a listei cu substanțele aromatizante prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2232/96 al Parlamentului European și al Consiliului, de introducere a acesteia în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 1334/2008 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1565/2000 al Comisiei și a Deciziei 1999/217/CE a Comisiei, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 267 din 2 octombrie 2012; Regulamentul (UE) nr. 873/2012 al Comisiei din 1 octombrie 2012 de stabilire a măsurilor tranzitorii privind lista Uniunii de arome și materii prime, prevăzută în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 1334/2008 al Parlamentului European și al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 267 din 2 octombrie 2012, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2018/1259 al Comisiei din 21 septembrie 2018.

5) Hotărârea nr.34 din 30 ianuarie 2019 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio”, Monitorul Oficial nr. 59-65 din 22.02.2019.

Transpune parțial Directiva 2014/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio și de abrogare a Directivei 1999/5/CE (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 153 din 22 mai 2014, astfel cum a fost modificată ultima oară prin Regulamentul (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2018.

6) Hotărâre nr. 57 din 11 februarie 2019 pentru aprobarea regulamentelor sanitare privind exploatarea și comercializarea apelor minerale naturale, Monitorul Oficial nr. 59-65 din 22.02.2019.

Transpune prevederile Directivei 2009/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 privind exploatarea și comercializarea apelor minerale naturale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 164 din 26 iunie 2009; prevederile Directivei nr. 2003/40/CE din 16 mai 2003 de stabilire a listei, limitelor de concentrație și cerințelor de etichetare pentru constituenții apelor minerale naturale, precum și condițiilor de utilizare a aerului îmbogățit cu ozon la tratarea apelor minerale naturale și apele de izvor, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 126/34 din 22 mai 2003; prevederile Regulamentului nr.115/2010 al Comisiei Europene din 9 februarie 2010 de stabilire a condițiilor de utilizare a aluminei activate pentru eliminarea fluorurilor din apele minerale naturale și din apele de izvor.

7) Hotărâre nr. 72 din 11 februarie 2019 cu privire la aprobarea modificărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului, Monitorul Oficial nr. 59-65 din 22.02.2019.

Transpune art. 2 pct. 1 și 2, art. 3, 4, 7 și 8, anexa I-II din Directiva 98/70/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind calitatea benzinei și a motorinei și de modificare a Directivei 93/12/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L350 din 28 decembrie 1998, astfel cum a fost ultima oară modificată prin

Directiva (UE) 2015/1513 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015.

**C) ORDINUL MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE
ȘI INTEGRĂRII EUROPENE**

Ordin nr. 25-S-02 din 12 februarie 2019 cu privire la alinierea la măsuri restrictive internaționale ale Uniunii Europene, Monitorul Oficial nr. 59–65 din 22.02.2019

Alinierea Republicii Moldova la măsurile restrictive internaționale instituite prin:

- 1) Decizia Consiliului 2018/1940 din 10.12.2018 privind amendarea Deciziei 2010/788 cu privire la măsurile restrictive împotriva Republicii Democratice Congo;*
- 2) Decizia Consiliului 2018/2054 din 21.12.2018 de modificare a Deciziei 2013/184 cu privire la măsurile restrictive împotriva Myanmarului/Birmaniei.*

Evenimente și activități desfășurate în noiembrie-decembrie 2019 în relația Republica Moldova-UE

5 februarie 2019

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a publicat raportul privind realizarea Planului Național de acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere în anul 2018. Raportul se referă la acțiunile cele mai importante planificate pentru perioada respectivă inclusiv restanțele înregistrate. Evaluarea cantitativă a nivelului de realizare a Planului Național de acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere pentru perioada de raportare (2018) indică implementarea acestuia în proporție de 64,68% conform datelor raportului.

7 februarie 2019

Comitetul de Supraveghere al Proiectului „Consolidarea cadrului instituțional în sectorul alimentării cu apă și sanitație din Republica Moldova” s-a întrunit în ședință de lucru. Proiectul sprijină procesul de implementare a Acordului de Asociere RM-UE, în special în domeniul protecției și gestionării durabile a resurselor de apă. Scopul ședinței a fost evaluarea rezultatelor înregistrate pe parcursul anului 2018, pe cele 3 componente ale proiectului: dezvoltarea domeniului apei; implementarea Planului de management integrat al resurselor de apă/gestionarea bazinelor hidrografice; asistență pentru crearea și dezvoltarea unui sistem informațional privind apa pentru a contribui la procesul decizional informat în domeniu.

8 februarie 2019

Controlul emisiilor de compuși organici volatili discutat de experți internaționali. Cerințele stabilite

de Directiva UE 94/63 și prevederile care urmează să fie transpuse în legislația națională, pentru a limita emisiile de compuși organici volatili, au fost discutate în cadrul unui atelier susținut de expertul internațional Richard Schlachta, angajat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) parte a proiectului “Dezvoltarea Capacităților pentru Alinierea la Obiectivele Climatice ale Uniunii Europene în Țările din Parteneriatul Estic”. La seminar au participat reprezentanții responsabili de transpunerea directivei europene din cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenției de Mediu, Inspectoratului pentru Protecția Mediului și Serviciului Hidrometeorologic de Stat.

11 februarie 2019

A fost lansat cel de-al 3-lea apel de propuneri de proiecte în cadrul Programului Transnațional Dunărea 2014-2020. Autoritățile locale, regionale, naționale, instituțiile de drept public, organizațiile internaționale și organizațiile non-profit pot aplica pentru cel de-al 3-lea apel de propuneri de proiecte în cadrul Programului Transnațional Dunărea 2014-2020. Programul finanțează proiecte din domenii precum: mediu și cultură, conectivitate și responsabilitate energetică, guvernare, inovare și responsabilitate socială. Acestea au scopul de a îmbunătăți politicile publice și cooperarea instituțională în regiunea Dunării prin parteneriat transnațional extins, în conformitate cu prevederile comunitare comune și în strânsă legătură cu obiectivele Strategiei UE pentru Regiunea Dunării (SUERD).

19 februarie 2019

Uniunea Europeană va oferi asistență tehnică și financiară pentru dezvoltarea zonelor rurale din țara noastră. Proiectul are drept scop creșterea competitivității sectorului agro-alimentar prin integrarea culturii de soia în lanțul valoric național și global, precum și consolidarea infrastructurii de apă și salubritate în zonele rurale prin evacuarea în siguranță a apelor uzate în orașul Cantemir.

Până în anul 2021, fermieri, producători agricoli, procesatori, organismele de certificare, instituțiile publice de resort vor beneficia de instruire pentru îmbunătățirea capacităților de inovare și educație în domeniul agriculturii în țară, sporirea accesului pe piața internă și cea externă, utilizarea acreditării și certificării, ajustarea documentelor de politici și alinierea cadrului legal la standardele de calitate ale UE.

www.viitorul.org

IDIS "Viitorul" reprezintă o instituție de cercetare, instruire și inițiativă publică, care activează pe o serie de domenii legate de: analiză economică, guvernare, cercetare politică, planificare strategică și management al cunoștințelor în Republica Moldova

Acest buletin informativ apare în cadrul proiectului „Fact Checking of the Association Agreement Implementation” susținut financiar de Ambasada Regatului Țărilor de Jos în România

Kingdom of the Netherlands